

Тақырыбы: Эпидемиологиялық талдауда қолданылатын статистикалық әдістер

Орындаған: Бегалы Б
Қабылдаған: Ниязбековна
Қ
Тобы: ЖМ13-022-2қ

Жоспар

I. Кіріспе ҒЫ

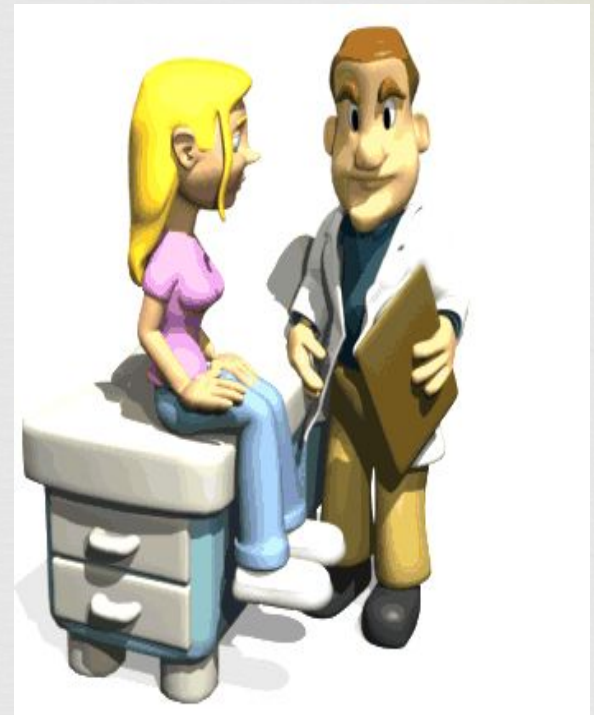
- Ретроспективті эпидемиологиялық талдау.

II. Негізгі бөлім

- Эпидемиологиялық әдіс
- Эпидемиологиялық талдауда статистикалық зерттеу әдісінің рөлі
- Статистикалық эпидемиологиялық белгілер

III. Қорытынды бөлім

IV. Қолданылған әдебиеттер

Ретроспективті эпидемиологиялық талдау (РЭТ) - бұл болашақта эпидемияға қарсы жұмыстарды жоспарлау үшін барлық қажетті мәліметтерді алуға диагностикалық әдістемелердің (логикалық және статистикалық) көмегімен жүргізілетін ұзақ уақыт аралығындағы эпидемиологиялық жағдайды зерттеу.

РЭТ-дың мақсаты тұрғындарды эпидемияға қарсы қамтамасыз ету міндеттерін анықтау үшін қажетті мәліметтерді алу және аса маңызды инфекцияларды алдын алуға басты бағыттарды таңдау болып табылады.

Ретроспективті эпидемиологиялық талдауды жүргізудің кезеңдері

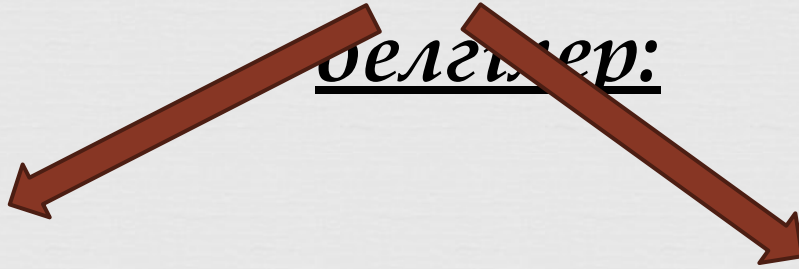
- Зерттеу бағдарламасын түсініп және өңдеу болып табылады. Зерттеу бағдарламасы дегенімізді ретроспективті талдау кезінде міндеттерді және оны жүргізудің кезеңдерін анықтау деп түсіну керек.
- Талдаудың жеке бағыттарының көлемі қызмет атқаратын тұрғындар арасындағы эпидемияға қарсы жұмыстардың арнайы міндеттеріне, жұқпалы аурулар туралы ақпараттардың сипатына және мүмкін болатын себептеріне, әр түрлі тұрғындар топтары арасындағы эпидемиялық процеске әсер ететін факторлар мен жағдайлардың деңгейіне байланысты өзгеріп отырады

Статистикалық зерттеу әдісі дегеніміз

Статистикалық эпидемиологиялық

белгілер:

Сапалық

Санды
қ

Эпидемия барысының сандық белгісі

- ❖ *Сырқаттанушылықтың деңгейі (тасымалдаушылық, өлім – жітім, дерттік)*
- ❖ *Осы көрсеткіштердің динамикасының өзгешелігі*
- ❖ *Маусымдық көтерілулердің үдемелі қарқындылығына қоса, осы көрсеткіштердің жыл ішінде бөлінуінің өзгешелігі.*
- ❖ *Ошақтылық (пайда болу уақыты, бір уақытта пайда болған ошақтар саны, уақыт аралығында ошақтардың пайда болу динамикасы, жекелеген және көптеген аурулары бар ошақтарды бөлу).*

Эпидемия барысының сапалық белгілеріне

- ❖ *Аймақ бойынша (зерттеудің міндеттеріне байланысты әлемде, мемлекет ішінде немесе оның жеке аумақтарында, республикада, аймақта, ауданда және де жеке елді мекен ішінде)*
- ❖ *Әр түрлі тұрмыстық, этникалық және халықтың басқа топтары бойынша науқастарды (тасымалдаушыларды, өлгендерді) бөлу жатады.*
- ❖ *Қала және ауыл халқы арасында*
- ❖ *Әр түрлі жас топтары бойынша (0-6 жас, 7-14 жас, 15-19 жас және ересектер)*
- ❖ *Жынысы бойынша*
- ❖ *Әр түрлі кәсіби топтар бойынша*

Эпидемиологиялық зерттеу түрлері

Эксперименталдық

Обсервациялық

Обсервациялық зерттеуде болып жатқан құбылыстарға ешқандай іс-әрекет жасамай, тек бақылау жүргізіледі . Ол 2 түрге бөлінеді:

а) анализдік(сараптау) - оған жағдай бақылау, когорттық зерттеу жатады. Этиология, себеп-нәтиже байланысы және болжам зерттеледі. Сол сияқты, ауру ағымына ешқандай іс-әрекет жасамай сырттай бақылау жасау арқылы гипотезаның орындалу мүмкіндігі бағаланады.

б) сипаттау- бір жағдайды сипаттау, бірнеше жағдайды сипаттау, көлденең зерттеу жатады. Аурудың дамуына бақыланбайтын факторлардың әсері зерттеледі.Әр түрлі гипотезалар жасалады.

Жеке жағдайды сипаттау:

- емдеудің алғашқы сатыларында ғана қызығушылық тудырады
- сирек кездесетін ауру кезінде ақпарат көзі болуы мүмкін

Бірнеше жағдайды сипаттау:

- салыстыру топтарынсыз ашық зерттеу
- емнің нәтижесі жөнінде жақсы сипаттама береді, бірақ оны дәлелдемейді
- ауру ағымының заңдылығын оқытуға мүмкіндік береді
- негізгі кемшілік – салыстыру тобының жоқтығы

Экспериментальдық клиникалық зерттеулер кісілерге жасалады. Эксперименттің барлық шарттары хаттамада беріледі. **Экспериментальдық** клиникалық зерттеулер 2 -ге бөлінеді:

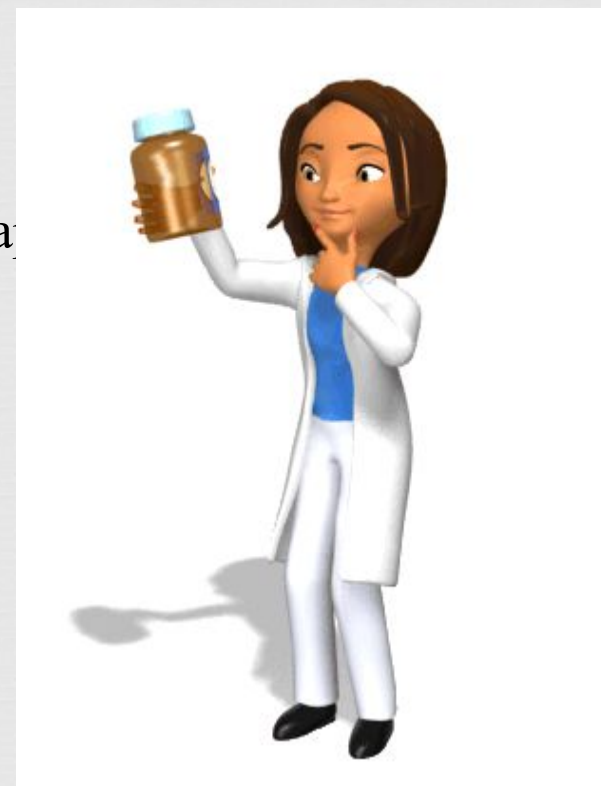
1) Бақыланатын түрі- бақылау және тәжірибе топтары болады. Дәлелділіктің дәрежесін арттыру үшін бақылау тобындағылардың клиникалық нәтижесі тәжірибе тобының нәтижесімен салыстырылады.

2) Бақыланбайтын түрі- бақылау тобы болмайды. Ауру ағымы кезіндегі клиникалық ақпаратта жиналады

Бақыланатын түрі 2-ге бөлінеді:

а) рандомизирленбеген

б) рандомизирленген- бір жақты жасырын, екі жақты жасырын, үш жақты жасырын, мультицентрлік болып бөлінеді.

Қорытынды

Эпидемиологиялық әдіс – эпидемиялық процестің себеп-салдарлы байланысын анықтауда пайдаланылатын әдістемелік тәсілдер мен амалдардың жиынтығы; басқаша айтқанда, ол – жұқпалы аурулардың пайда болу себептерін, берілу, таралу механизмдерін анықтау және эпидемиологиялық жағдайды бағалауда қолданатын әдістердің жиынтығы. Сонымен, эпидемиологиялық зерттеулерде статистикада қолданылатын жалпы қабылданған статистикалық көрсеткіштер қолданылады. Оның негізгілері абсолютті сандар, интенсивті көрсеткіштер және орташа шама болып табылады. Ерекшеліктеріне байланысты экстенсивті көрсеткіштерді, көрнекіліктің салыстыраамалы санын, қарым-қатынас көрсеткіштері және стандартталған көрсеткіштер

Қолданылған әдебиеттер

1. Әміреев С.Ә, Темірбеков Ж.Т. Эпидемиология. Т.1. Жалпы эпидемиология. – Алматы: Ғылым, 2000.- 551 б.
2. Әміреев С.Ә., Момынов Т.Ә., Черкасский Б.Л., Оспанов К.С. Жұқпалы аурулардың стандарттық анықтамасы және атқарылатын шаралар алгоритмдері. 1 т. Алматы, 2009.
3. Амиреев С.А. Эпидемиология. 2 т. Алматы, 2002.
4. Черкасский Б.Л. Руководство по общей эпидемиологии – М.: Медицина, 2001. – 560 с.

